

ਮੋਡਿਊਲ 11- ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਕਟਕਾਲ

Module 11 – Medical Emergencies

ਮੈਡੀਕਲ ਐਮਰਜੰਸੀਆਂ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਗਲੇਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਸਤੇ ਐਮਰਜੰਸੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੀਮੋਡਾਇਲਿਸਿਸ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਬਾ

Fever and chills while on hemodialysis

ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ (ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦਾ ਆਮ ਤਾਪਮਾਨ 36.5-37.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਜਾਂ 98 -99 ਡਿਗਰੀ ਫਾਰਨਹੀਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ, ਜਾਂ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਲਿਕਵਿਡ, ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਕਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਪਹੁੰਚ ਉੱਪਰ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਨਰਸ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਠੰਡ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਕਾਬੂ ਕਾਂਬਾ ਛਿੜ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ (ਬੁਖਾਰ)
- ਅਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ
- ਸਿਰ ਦਰਦ
- ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ
- ਜੀਅ ਮਤਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਲਟੀ ਆਉਣੀ

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰੋ:

1. ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

2. ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਡਾਇਐਲਿਸਿਸ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ: ਲਾਲੀ, ਤਾਪ, ਦਰਦ, ਸੋਜਸ ਜਾਂ ਨਿਕਾਸ।
3. ਆਪਣਾ ਤਾਪਮਾਨ ਚੈੱਕ ਕਰੋ।
4. ਲਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਖੰਘਣ ਵੇਲੇ ਸੰਘਣਾ ਰੰਗਦਾਰ ਖੁੱਕ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ, ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਹੋਣਾ।
5. ਸਲਾਹ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨਰਸ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ।
6. ਆਪਣੀ ਸਥਾਨਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਾਈਟ ਜਾਂ ਐਮਰਜੰਸੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਡਾਇਐਲਿਸਿਸ ਟੀਮ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਐਮਰਜੰਸੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾਓ।

ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ:

ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਕੇ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਪੰਨਾ 123 ਦੇਖੋ।

ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ Chest pain

ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਣ:

- ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਤਰਲ
- ਆਪਣੇ ਟੀਚਾ ਭਾਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣਾ
- ਘੱਟ ਹੀਮੋਗਲੋਬਿਨ (ਅਨੀਮੀਆ)
- ਦਿਲ ਤਕ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਆਕਸੀਜਨ ਜਾਣਾ
- ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ
- **ਹਿਮੋਲਿਸਿਸ**
- **ਡਾਇਆਲਾਈਜ਼ਰ** ਰੀਐਕਸ਼ਨ (ਆਪਣੇ ਡਾਇਆਲਾਈਜ਼ਰ ਤੋਂ ਐਲਰਜੀ ਵਾਲਾ ਰੀਐਕਸ਼ਨ)
- ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਹਵਾ

ਲੱਛਣ:

- ਛਾਤੀ, ਪਿੱਠ, ਬਾਂਹਵਾਂ ਜਾਂ ਜਬਾੜੇ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਜਾਂ ਜਕੜਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ
- ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ; ਸਾਹ ਦੀ ਕਮੀ
- ਚਿੰਤਾ
- ਕਮਜ਼ੋਰੀ
- ਤੀਬਰ ਬਦਹਜ਼ਮੀ
- ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਡਾਇਲਿਸਿਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ:

1. 911 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ।
2. ਆਪਣੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਐਮਰਜੰਸੀ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਡਾਇਲਿਸਿਸ 'ਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ:

1. ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ, ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ।
2. 911 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ।
3. ਖੂਨ ਵਾਪਸ ਭੇਜੋ - ਜੇਕਰ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰੋ।
5. ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਚੈੱਕ ਕਰੋ - ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਬੀ/ਪੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ 200 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਵੱਧ ਸੈਲਾਇਨ ਦਿਓ। ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਓ।
6. ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਈਟ੍ਰੋਗਲਿਸਰੀਨ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ 3 ਖੁਰਾਕਾਂ ਤਕ ਹਰ 5 ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਗੋਲੀ/ਸਪੁ ਲਓ।
7. ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਉਤਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਰਾਮੈਡਿਕਸ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰੋ।

ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ:

ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਕੇ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਪੰਨਾ 123 ਦੇਖੋ।

ਹਿਮੋਲਿਸਿਸ Hemolysis

ਹਿਮੋਲਿਸਿਸ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਖੂਨ ਦੇ ਲਾਲ ਸੈੱਲਾਂ ਦੇ ਲਾਈਸਿਸ (ਟੁੱਟ ਜਾਣ) ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੈੱਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਦੇ ਗੋੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਿਮੋਲਿਸਿਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਣ:

- ਤੁਹਾਡੇ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਤਰਲ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਡਾ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਤਰਲ ਬਹੁਤ ਪਤਲਾ ਹੈ।
- ਕੈਮੀਕਲ ਡਿਸਇਨਫੈਕਟੈਂਟ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।
- ਤੁਹਾਡਾ ਬਲੱਡ ਪੰਪ ਖਰਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਲਾਈਨ ਨੂੰ "ਪਿੰਚ" (ਖੁਭ) ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦੇ ਗੋੜ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਡੀ ਬਲੱਡ ਲਾਈਨ ਮੁੜ ਗਈ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ:

ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਨਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਟ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਡਾਇਲਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਲੱਛਣ:

ਤੁਹਾਡਾ ਖੂਨ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ "ਚੈਰੀ ਸੇਡਾ" ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਦੇ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ਸਾਹ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
- ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
- ਪਿੱਠ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤੀਬਰ ਦਰਦ
- ਜੀਅ ਮਤਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਲਟੀ ਆਉਣਾ
- ਦਸਤ

ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਹਿਮੋਲਿਸਿਸ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?

What do I do if I suspect hemolysis?

1. ਬਲੱਡ ਪੰਪ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰੋ।
2. ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰੋ।
3. ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾਹ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਮਰਜੰਸੀ ਰੂਮ ਤਕ ਜਾਣ ਲਈ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ 911 ਡਾਇਲ ਕਰੋ।
4. ਆਪਣੇ ਨਰਸ ਜਾਂ ਕਾਲ ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਆਪਣੀਆਂ ਡਾਇਲਿਸਿਸ ਬਲੱਡ ਲਾਈਨਾਂ, ਡਾਇਲਿਸੇਟ ਜੱਗ ਅਤੇ ਬਾਈਕਾਰਟ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਓ।

ਆਪਣੇ ਬਲੱਡ ਕਾਰਟਰਿਜ ਅਤੇ ਡਾਇਲਿਸੇਟ ਵਾਲੀ ਥੈਲੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਓ।

